

A vesztes, aki a pénzt adja

Még egyszer a KISZ-házakról

A múlt hónapban egy felháborodott hangú levél hatására kezdtünk foglalkozni a Hunyadi János sugáru KISZ társasházakkal. A felhasznált parkett vastagsága körül folyt a vita a leendő lakók és az építőipari vállalat között. Meg is írtuk a dolgot, s ideztük az építők véleményét: kár vitatkozni, hiszen nincs sehol írásba fektetve a parkett vastagsága. Ezt azonban nem hagyta ennyiben az építők intéző bizottsága: ők is levelet küldtek hozzánk. Szerintük: „Az építkezés kivitelére vonatkozóan az egy centiméteres parkett beépítését írja elő. A kiviteli tervet az építő vállalat megkapta, hiszen ennek alapján végzi a munkát és erre a tervre kötött szerződést a Szegedi Beruházási Vállalattal.”

A vitát az dönti el, kinek van igaza. A cikk megjelenése után mindkét fél meggyőződéses vállalta korábbi véleményét. S hogy ezt a „parkettügyet” lezárjuk, csak előkerültek a dokumentumok is, melyek végül az építők malmára hajtották a vizet: a Szegedi Tervező Vállalat által készített tervleírásról leolvashatók a méretek. Az építőipari vállalat tervrajza szerint azonban 15 milliméter a mozaikparkett és a ragasztás vastagsága az A, B, C és D épületben. A kivitelezők szerint ez „szakmai képte-

lenség”, mozaikparketthoz 5 milliméteres ragasztóréteget nem lehet használni, esetleg 3 milliméterest, 12 milliméteres parkettot viszont nem gyártanak. Tehát ezért nem vették figyelembe a tervben mégiscsak szereplő parkettméretet? S ha hibás a terv, nem lehetett volna utólag megkérdezni a tervezőt? Az is érthetetlen, hogy miért estek a ló másik oldalára, miért éppen a legvékonyabb lapocskákat használták fel önszántukból — a lakók előzetes beleegyezése nélkül. Egyébként a költségvetési tervben feltüntetett összeg is a vastagabb parkett mellett szól. És kérdés, hogy a műszaki ellenőrnek idejében feltűnt-e, hogy a terv és megvalósulása ennyire eltér egymástól? S ha már a lakók közben kérték is az egy centiméteres parkettot, sőt fel is ajánlották, hogy a kecskeméti gyárból tudnak szerezni, nem kellett volna sajnálni a fáradságot.

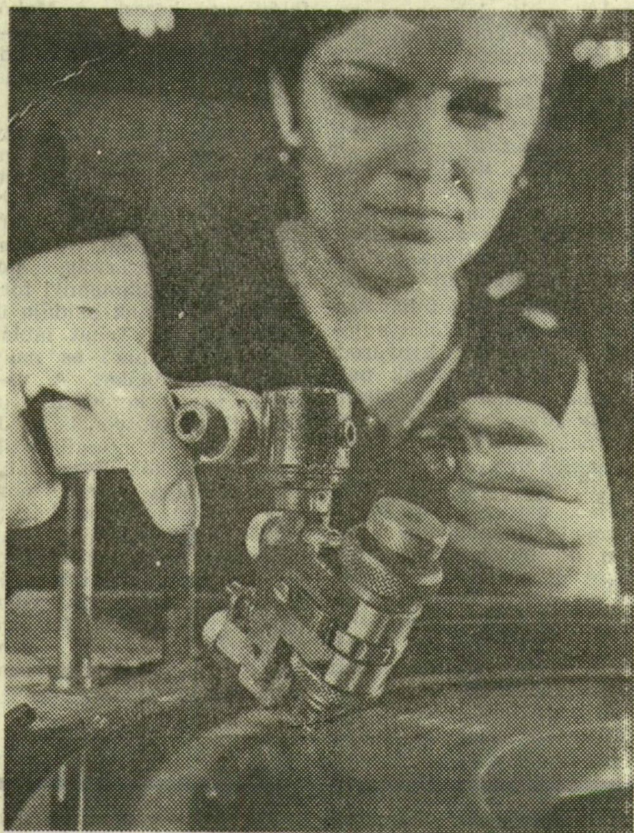
A huzavonának az elégedetlenségnek még nincs vége — noha már a „parkettügy” kezd elcsendesedni. A lakók akarva, akaratlan belétörődnek a megmáshatatlanságba: a mozaikok lerakását már befejezték a D épületben. Az idegek táncá pedig tovább tart: a legutóbbi határidő április 15-én lejárt, az azt követő kéthónapos „ráadás” szintén. A 11 napig tartó műszaki átadásnál ugrottak ki a hibák, amelyek egy része bizonyára

építés közben is kiderült volna.

A lakók a napokban azt az ígéretet kapták, hogy augusztus 20-ra átvehetik a kulcsokat. Hát most ezt várják. A papa, akinek fia lassan iskolába megy, s még vőlegény volt 1965-ben, mikor szervezni kedték az építkezést; az a család, amely április 15-re megvásárolta a bútorokat, melyek azóta a nedves pincében teljesen tönkrementek; az albérletben, a szülőknél kurgorgó kisgyerekes családok. Ők mind kárterítést kérnek a vállalatától. S nagyon remélik, hogy ezt meg is kapják.

Chikán Ágnes

Pesten is születik briliáns

A gyémáncsiszolásnak és -kereskedésnek évszázadok óta Amszterdam és Antwerpen a jellegvárai. Holland szakkembereket küldött a Dióra belga cég is Magyarországra három évvel ezelőtt, amikor meghonosították nálunk az ipari méretű gyémáncsiszolást. Akkor százan vállalkoztak a szakma elsajátítására, azóta az Állami Pénzverde bérmentében dolgozik a Dióra-cégnek. A dél-afrikai gyémántból Pesten havonta már 11–12 ezer darab ékszerkészítéshez alkalmas briliánst csiszolnak. Képünkön: a gyémántot csak saját porával lehet csiszolni. Csiki Ferencné a korongra helyezi a befogófejbe szorított nyersgyémántot.

Sz. L. I.

Tájékoztató a lakbérekről szóló jogszabályokról

A lakások elosztásáról és a lakásbérletről, valamint a lakbérekről, továbbá a nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérének rendezéséről szóló jogszabályok végrehajtása során több kérdés merült fel a jogszabályok egyes rendelkezéseinek helyes értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatban. Az egyetemes joggyakorlat kialakítása érdekében az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium az előírások értelmezéséről tájékoztatót állított össze, és azt a tanácsok lakásügyi és építésügyi szakigazgatási szerveinek rendelkezésére bocsátotta.

A tájékoztató választ ad a lakbér mérséklésével, illetőleg elengedésével, a bérbeadási jog engedélyezésével, a lakásberendezés felújításánál és cseréjénél a költségek 50–50 százalékos megosztásával, a nem lakás céljára szolgáló helyiségekhez tartozó területek, valamint a garázsok, gazdasági épületek használatáért megállapítható bérrel, és bér-mérsékléssel kapcsolatban felvetődött kérdésekre.

Az említett kérdésekben a bérlok az illetékes helyi tanácsnál és a házkezelési szerveknél kaphatnak részletes tájékoztatást (MTI)

Kevesen kérnek bebocsátást

Felteszem, nem azért rossz, nem azért romlik az egyetemeken, a főiskolákon a munkás és paraszt fiatalok aránya, mert nehéz, vagy szinte lehetetlen átjutniok a felvételi „tankadályán”, másért romlik. Kevesen kérnek bebocsátást az egyetemekre, a főiskolákra. Részben szociális természetű okok miatt, részben a követelmények vált és valóságos nagysága miatt.

I.

Nyilvánvalóan látszik, hogy a diplomára érett munkás- és parasztfiatalok tehetségei java úgy kallódik el a nemzet kárára, hogy a felvételeivel meg se próbálkozik. A közismert, és a sokat hangoztatott műveltség-hátrányok mellett, úgy tű-

nik, nem azok vannak kevesen, akik bejutnak, azok vannak nagyon kevesen, akik jelentkeznek, illetőleg jelentkezhetnek. Több kiterjedt paraszti nemzetségeket néztem meg közelebbről, s megállapíthattam, hogy olykor a 40–60–80 fős nemzetségből a fiatalok közül senki nem végez egyetemi, főiskolai tanulmányokat.

Ha azt látjuk, hogy a mégis egyetemre jelentkező felvételei sikerült, akkor nem hiszünk sem a protekcióban, sem abban, hogy az értelmiségi családok gyermekei eleve nagyobb eséllyel startolnak. Sőt, ilyenkor még az is kérdésessé válik, hogy az arány valóban rossz. Ezzel itt most felesleges fárasztani az olvasót, inkább abból kell kiindulni, hogy a megyék, a falvak lélekszámahoz viszonyítva a kapudöngetők száma kevés. Itt a baj, ez a baj. Nyilvánvaló, s egészen természetes, hogy a jobb ki választáshoz, a tehetségek „felszínrehozásához” tömegesebb jelentkezés és áramlás lenne indokolt az egyetemeken, a főiskolák felé a falvakból, a munkástelepülésekről. Némiképpen a sporttehetségek felkutatásához kellene hasonlítania az itt folyó munkának.

II.

Az ötvenes években a munkás- és a parasztelepülések kétszer, háromszor, négyszer annyi fiatalal gazdagították az ország szellemi életét, mint amennyivel, most gazdagítják. Napjainkban viszont hovatovább ott tartunk, hogy már csak az ötvenes évek eresztéseire tudunk hivatkozni, amikor felvetődik a kérdés: melyik bányász, szövetkezeti paraszt fiából lett tudós, mérnök, bíró, jogász, orvos.

Tekintettel a „keresletre” és a „kínálatra”, azokkal kell egyetérteni, akik szerint az alkamasság elbírálásának mai rendje rossz, tökéletlen és igazságtalan. Ha a jó és tökéletes volna, akkor ennek az egyetemi, a főiskolai oktatás fogyatékságai ellenére meg kellene látni a diplomás emberek mindegyikén.

Nem látszik meg. Ebből is arra kell következtetni: nagyon sok esetben egy bizonyos pályára kiválóan alkalmas fiatal ember csak azért nem jut túl a felvételin, mert félszeg, bátortalan, rossz kiállású, s nincs szerencséje. Ugyanakkor igen sok, arra az adott pályára nem túlzottan tehetséges fiatalember azért nyerve felvételt, mert jó a fellépése, magabizos és van szerencséje.

Legalább egyéves „előgyetem” kellene ahhoz, hogy egy bizottság, a mindegyeség látszata nélkül „fogja fel” azon a bizonyos szűrőn az egyetem számára a legjobbakat, s tanácsolja a el az alkamatlanokat, a gyengéket.

Az előkészítők helyett ez

Szekulity Péter

kellene talán: selejtező előgyetem.

Érti is az ember, meg nem is érti. Egyáltalán: ha a középiskolai ismeretanyag, a jó osztályzat kevés az induláshoz, akkor itt valahol megintcsak baj van. De az a legnagyobb baj, hogy a vidéki fiatalok nem részesülnek olyan színvonalú előkészítésben, mint a fővárosiak, vagy mint a pécsiek, a szegediek, a debreceniek, a miskolciak.

A továbbtanulás, a diplomaszerezés hazánkban társadalmi ügy. Az egyenlő esélyek megteremtése még inkább közügy, társadalmi ügy.

III.

E. László most kapta meg harmadszor az elutasító értesítést az Állatorvostudományi Egyetem rektori hivatalától. „A felvételihez előírt minimális pontszám az egyetemre 14 pont.” E. László ezt a tízenegy pontot nem tudta megszerezni. Közlik még vele: fellebbezésnek helye nincs.

De miért nincs? Úgy tűnik, nagy a tét, nagy a veszteség és nagy a nyereség, oly nagy, hogy talán még a fellebbezés lehetőségét is érdemes volna megteremtetni. Főleg ott és akkor, ahol és amikor egy fiatalember láthatóan nagy elhivatottságot érez az állatorvosi szakma iránt. Vagy más szakma iránt.

Mindenestre E. László édesapja most azt mondja, megtudta, hogy létezik az egyetemen protekció. Lehetséges megbizonyosodni arról, hogy mennyi ebben az állításban az igazság. Általában úgy szokott lenni, hogy ha sikerül a felvételi, akkor nem emlegetjük a protekciót, ha nem sikerül, akkor emlegetjük. S talán egyeteme, főiskolája, bizottsága válogatja.

Ha nincs protekció, elfoglaltság, rokonszenv, ellenszenv minden biznnyal létezik. Valaki azt mondta: a bizottsága népi ülnököket kellene választani. Isten tudja, az a gyanúm, ezzel a protezsáltak és a protezsálók száma csak nőne.

Sz. Jolán tavaly a magas pontszáma ellenére sem került a „kiválasztottak” közé. Hely hiányában utasították el. Tanár szeretett volna lenni. Szülei termelőségvetkezeti tagok. S egyáltalán nem értik ezt az egészet. Az a helyzet ugyanis, hogy a kislányt elutasították, viszont a helyi általános iskolai igazgatója hívja képesítés nélküli tanárnak, minthogy a községben „foghiyas” a tan-testület.

A fentebb tapasztalható ellentmondás nem jelez valami túl nagy tervszerűséget, ha a szükségleteket és a lehetőségeket nézzük.

Sz. Jolán az idén is megpróbálta. Vagy sikerül, vagy nem. Megítélésem szerint mégis azokkal kellene foglalkozni az eddiginél sokkal többet, akik az egyetemre, a főiskolára jutást meg sem próbálják.

Nemzetközi tűzoltóverseny

A szocialista országok tűzrendészeti szerveinek Budapesti üléséről kilencedik konferenciája alkalmából pénteken délután ünnepélyes külsőségek között megnyílt a nemzetközi és országos tűzoltóverseny az építők

népligeti sporttelepén. A Himnusz elhangzása után dr. Farkas György tűzoltó vezérőrnagy, a Belügyminisztérium tűzrendészeti országos parancsnoka köszöntötte a zöld gyepen felsorakozott mintegy ezer külföldi és hazai résztvevőt.

Jó vetőmagágyak készülnek

Eső után feléledt a határ, mindenfelé traktorok dolgoznak, az aratás után készítik a vetőmagágyakat, lezárják a tarlókat, hogy a csapadékot, a talajnedvességet így őrizzék meg. A szegedi Felszabadulás Termelőszövetkezetben erre a nyárra igen precíz, alapos kampánytervet készítettek, s azt alkalmazva az első között végeztek az aratással. Terve felül fizettek a kalászosok. A búzafélék holdanként (nyers állapotban) 23,9 mázsát, míg takarmánygabonából 18,5 mázsát adott a föld. Tart a szalmalehűzés és az időszéri munkák; a kertészetben szedik a paradicsomot és a ceceli paprikát, a földeken pedig erőgépek szántanak, telepítik a lucernát.

Káposztafélékkel hasznosítanak másodikévként jelentős területet, s naponta 200 fő talál munkát a kertészetben. Paradicsomból 100 hold terem, 140–160 mázsát várnak holdjáról. Paprikafélékből 100 hold díszlik. Megkezdtek a ceceli paprika szedését. Ezekben a napokban 300 holdon telepítenek lucernát. Korábban előkészítették a talajt, műtrágyával, szerves trágyával látták el, s most három gép vet. A tarlóhántást 1200 holdon fejezték be, a vetőszántást 600 holdon. A közelmúltban csatlakozott a Felszabaduláshoz az újszegedi Haladás Tsz., s máris jelentős beruházásokra futotta a közös erejéből. Újszegeden, a 3-as üzemen részben kiültettek 190 ezer tő szegfűt, az üvegházakban kicserélték a földet, átfestették az épületeket és 5 ezer négyzetméternyi területen új üvegházat állítottak fel. 300 személyes szociális épületet emelnek fűrdővel, öltözővel az ott dolgozóknak. Valamennyi munkát saját erőből, a termelőszövetkezet saját építőbrigádja végzi.

Tápén, a Tiszatáj Termelőszövetkezetben sem tetlen-